

NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM
GAZDASÁGPOLITIKAI FŐOSZTÁLY
KÖZGAZDASÁGI OSZTÁLY

ÁTTEKINTÉS

az aktuális közvetlen tőkebefektetési folyamatokról

2011. január 18.

Összefoglalás

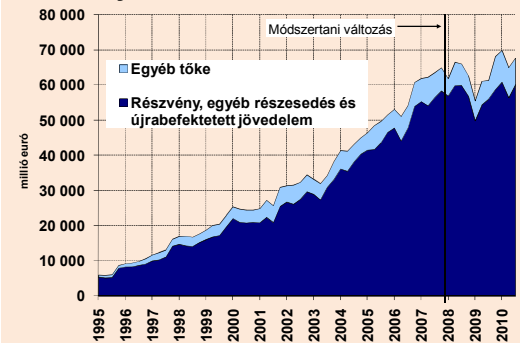
- A külföldi közvetlen tőkebefektetések (FDI) magyarországi állománya meghaladja a 67 milliárd eurót, és egy főre vetítve az egyik legmagasabb a kelet-közép-európai térségben.
- A befektetések döntő része a szolgáltató ágazatokba és a versenyképes feldolgozóipari ágazatokba (pl. járműgyártás, villamosgép-gyártás) áramlott.
- A Magyarországon végrehajtott külföldi közvetlen tőkebefektetések állományának 75%-a az Európai Unióból, 22%-a Németországból származik.
- 2009-ben 1 550 millió euró értékű külföldi közvetlen tőkebefektetés valósult meg Magyarországon. Ebből 798 millió eurót tett ki az újra befektetett jövedelem.
- 2010 első három negyedévében nettó 121 millió euró értékű külföldi közvetlen tőkebefektetés érkezett Magyarországra, ami 427 millióval kedvezőbb az előző év azonos időszakánál.
- 2010 egészében a nem adóssággeneráló működőtőke-beáramlás (részvény és egyéb részesedés, újra befektetett jövedelem) – egyedi, nagy értékű negyedik negyedévi tranzakciók nélkül – a 3 milliárd eurót is megközelíthette, az (adóssággeneráló) egyéb tőkemozgásoknál ugyanakkor minden eddiginél nagyobb nettó tőkekivonásra kerülhetett sor; így a teljes magyarországi közvetlen tőkebefektetés akár 1 milliárd euró alatt is maradhatott. Középtávon évi átlag 4 milliárd euró értékű teljes magyarországi közvetlen tőkebefektetést várunk, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi nagy értékű tranzakciók, mind pozitív, mind negatív irányban.

Főbb mutatók

Főbb mutatók	Jan. 18.	Időszak
FDI-állomány ^{1,2}	67 768	2010. szept.
FDI-beáramlás ²	121	2010. I-III. né.
FDI-beáramlás ²	1 550	2009
Globális FDI-áramlás ³	1 122	2010
Globális FDI-áramlás ³	1 114	2009

1 Időszak végén
2 Nettó, millió euró
3 Milliárd USD

A külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya

Részletes áttekintés

A magyar gazdaság 1990 óta végbement sikeres szerkezeti átalakulásában meghatározó szerepet játszottak a külföldi közvetlen tőkebefektetések. A külföldi közvetlen tőkebefektetések folyamatos beáramlása döntően járult (és járul) hozzá a termelékenység növekedéséhez, a technológiai modernizációhoz, az egészséges növekedési szerkezethez szükséges exportkapacitások létrehozásához és új munkahelyek teremtéséhez; emellett a (nem adóssággeneráló) működőtőke-beáramlásnak meghatározó szerepe van a külső finanszírozásban.

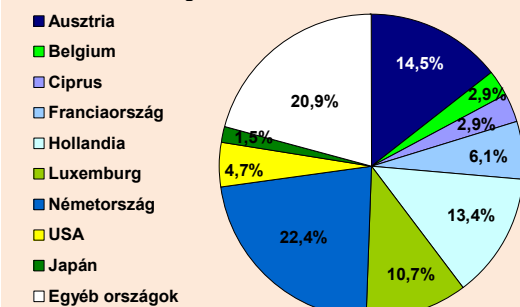
A külföldi közvetlen tőkebefektetések magyarországi állománya 2010 harmadik negyedévének végén megközelítette a 67,8 milliárd eurót; ebből 60,2 milliárd eurót tett ki a részvény, egyéb részesedés és újra befektetett jövedelem formájú befektetések állománya, 7,6 milliárdot pedig az egyéb tőke állománya. A 6 769 eurós egy főre eső magyarországi állomány – Csehország (8 557 euró) után – a második legmagasabb a közép-európai térségben, Szlovákiával (2010. június végén 6 737 euró) holtversenyben. Lengyelország (3 549 euró) és Románia (2 410 euró) lemaradása továbbra is jelentős.

A Magyarországon végrehajtott külföldi közvetlen tőkebefektetések állományának legnagyobb része (14,1 milliárd euró, 22,4%) Németországból származik. (Meggjegyezzük, hogy az állomány származási ország és ágazatok szerint bontott adatai 2008 végére vonatkoznak.) Meghatározó szerepe van még Ausztriának (9,1 milliárd euró, 14,5%), Hollandiának (8,4 milliárd euró, 13,4%), Luxemburnak (6,7 milliárd euró, 10,7%), Franciaországnak (3,8 milliárd euró, 6,1%) és az USA-nak (3 milliárd euró, 4,7%). (Meggjegyzendő ugyanakkor, hogy a magas holland, illetve luxemburgi befektetési összeg sok esetben arra vezethető vissza, hogy számos vállalat az ottani leánycégen keresztül valósítja meg a befektetését.) Összességében a közvetlen tőkebefektetések állományának 75%-a származik az Európai Unióból.

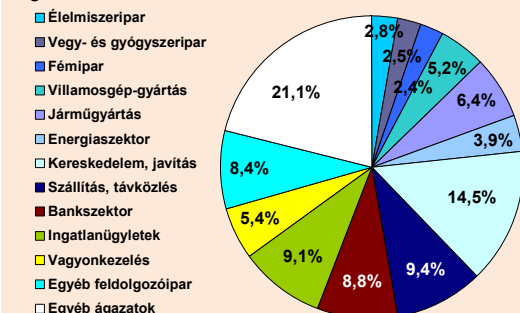
A külföldi befektetések állományának több mint 60%-a a szolgáltató ágazatokhoz kötődik (2008 végi adatok szerint 40,2 milliárd euró, 63,9%); a kereskedelem, javítás (9,1 milliárd euró, 14,5%), a szállítás, távközlés (5,9 milliárd euró, 9,4%), az ingatlanügyletek (5,7 milliárd euró, 9,1%) ágazatban és a bankszektorban (5,5 milliárd euró, 8,8%) valósult meg a legtöbb külföldi közvetlen tőkebefektetés. A

A külföldi közvetlen tőkebefektetések állományának megoszlása (2008 végén)

Származási országok szerint

Ágazatok szerint

feldolgozóiparban a befektetések 27,8%-a található (17,4 milliárd euró); ezen belül is a járműgyártás (4 milliárd euró, 6,4%), a villamosgép-gyártás (3,2 milliárd euró, 5,2%), az élelmiszeripar (1,8 milliárd euró, 2,8%), illetve a vegy- és gyógyszeripar (1,6 milliárd euró, 2,5%) vonzották a legtöbb tőkét.

Az 1999-2008-as adatok szerint az **éves külföldi közvetlen tőkebefektetések átlagos értéke 3,8 milliárd eurót tett ki. 2009-ben a beáramlás egyenlege 1 550 millió euró volt**, ami 3,3 milliárddal marad el az egy évvel korábbtól, és 1995 (a maival döntően megegyező statisztika bevezetése) óta a legkedvezőtlenebb adat. A nem adóssággeneráló beáramlásból a **részvényformájú befektetések egyenlege -2 326 millió euró** (az előző évinél 5,6 milliárddal kedvezőtlenebb) volt, míg az **újra befektetett jövedelem 798 millió euró** (1996 óta a legalacsonyabb) volt. A részvény és egyéb részesedés negatív egyenlege egy egyedül, több mint 4 milliárd euró értékű tranzakcióorozatnak köszönhető, amelynek keretében a részvénytőke kivonásával párhuzamosan hasonló összegű egyéb tőkét (tulajdonosi hitelt) vont be a külföldi tulajdonos. Az újra befektetett jövedelem – amely az adózott eredmény és a megszavazott osztalék különbsége – kedvezőtlen alakulása annak köszönhető, hogy a külföldi tulajdonú vállalatok nyeresége jóval nagyobb mértékben csökkent, mint az általuk megszavazott osztalék összege. Az adóssággeneráló **egyéb tőkemozgások egyenlege 3 078 millió euró volt**. A minden eddiginél nagyobb értékű beáramlás az előbb említett tranzakcióorozatnak köszönhető. 2009-ben fordult elő először, hogy a külföldön történt magyar közvetlen tőkebefektetések értéke meghaladta a magyarországi közvetlen tőkebefektetések értékét.

2010 első három negyedében a külföldi közvetlen tőkebefektetések egyenlege 121 millió euró volt, ami 427 millióval kedvezőbb az egy évvel korábbinál, de jelentősen elmarad a korábbi évek átlagánál. A nem adóssággeneráló beáramlásból a **részvényformájú befektetések egyenlege 1 987 millió euró** (az előző év azonos időszakánál 531 millióval nagyobb) volt, míg az **újra befektetett jövedelem -274 millió euró** (a 2009. első három negyedévinél 391 millióval kedvezőbb) volt. Az adóssággeneráló **egyéb tőkemozgások egyenlege -1 593 millió euró** (az eddigi legkedvezőtlenebb első három negyedévi érték) volt.

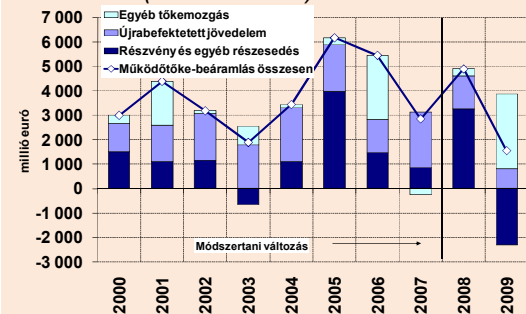
Az újra befektetett jövedelmek jelentősége a 90-es évek közepe óta folyamatosan nőtt, ami természetes velejárója a külföldi közvetlen tőkebefektetések állománya 1990 óta tartó folyamatos emelkedésének; a **2009. évi részvényjövedelmek aránya a nem adóssággeneráló befektetések állományához viszonyítva 7,2%, az előző évinél 2,2 százalékponttal alacsonyabb volt**. 1995-2000 között az újra befektetett jövedelmek mindössze 24%-át adták a teljes beáramlásnak, 2001-2009 között már a 44,6%-át. 2004 óta figyelhető meg ugyanakkor az a tendencia, hogy a **külföldi befektetők a Magyarországon megtermelt nyereség korábbiaknál nagyobb részét utalják külföldre osztalékként**, aminek folyamánként a korábbi magas újrabefektetési hányad fokozatosan 50% alá csökkent.

A **legnagyobb értékű (1 125 millió euró) részvény és egyéb részesedés formájú (nettó) külföldi közvetlen tőkebefektetés 2010 első három negyedében Hollandiából érkezett** Magyarországra. A második legnagyobb befektető Németország (560 millió euró), a harmadik pedig Svájc volt (345 millió euró). Megemlítendő még a 120 millió eurós beáramlás a közép-amerikai országokból, illetve a 102 millió euró Ciprusról. A luxemburgi befektetők ugyanakkor bruttó 771 millió euró befektetésének (ami túlnyomórészt vélhetően a BorsodChemet tulajdonló holdingcégekben történt, közvetve kínai tulajdonszerzésnek köszönhető) és bruttó 1 345 millió euró kivonásának (ami részben vélhetően a nagy értékű holland beáramlással van összefüggésben, mivel ugyanabban az ágazatban (gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatás) volt megfigyelhető a nagy összegű bruttó be-, illetve kiáramlás) eredőjeként nettó 574 millió eurót vontak ki.

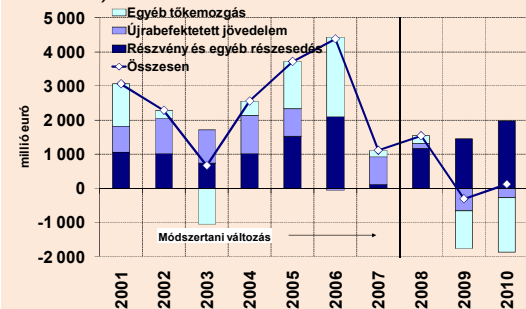
2010 első három negyedében a **feldolgozóiparba összesen nettó 321 millió euró értékű, míg a szolgáltató ágazatokba 1 352 millió euró részvénytőke áramlott**. A feldolgozóiparon belül a villamosgép-gyártásba 280 millió euró, az egyéb nem fém ásványi termékek gyártásába 40 millió euró, a járműgyártásba 28 millió euró, a gumi-, műanyag termék gyártásába 24 millió euró tőke áramlott, az élelmiszeriparból ugyanakkor nettó 61 millió eurót kivontak. A szolgáltatásokon belül a vagyonkezelés (1 049 millió euró, jelentős részben vélhetően a fent említett, a BorsodChemhez kapcsolódó ügyletnek köszönhetően), a kereskedelem (211 millió euró) és a szállítástávközlés (196 millió euró) említendő meg.

Az **UNCTAD adatai szerint a pénzügyi-gazdasági válság, illetve különösen az összeolvadási-felvásárlási tranzakciók értékének drasztikus (65%-os) visszaesése hatására 2009-ben 37%-kal, 1 114 milliárd dollárra csökkent a globális közvetlen tőkebefektetések értéke. Az UNCTAD előzetes, becsült adatai szerint 2010-ben 0,7%-kal, 1 122 milliárdra nőtt a globális közvetlen tőkebefektetések értéke**. Ezen belül 37%-kal, 341 milliárd dollárra nőtt a határon átnyúló összeolvadási-felvásárlási tranzakciók értéke. **2011-re 1 300-1 500 milliárd dolláros globális közvetlen**

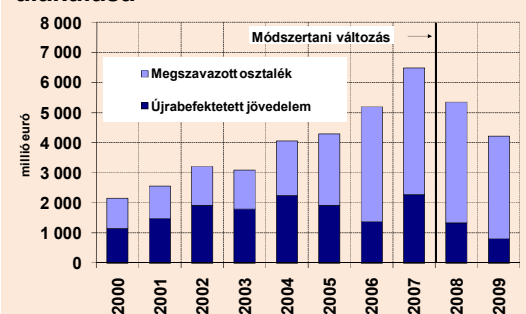
A közvetlen tőkebefektetések alakulása (Éves adatok!)

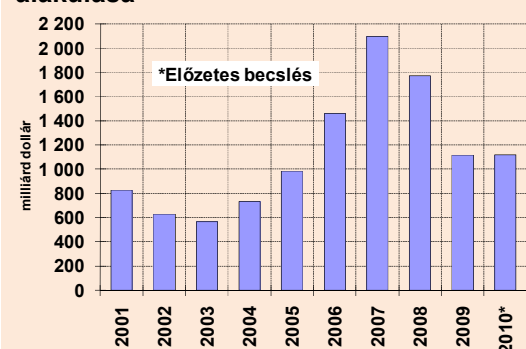
A közvetlen tőkebefektetések alakulása (Első három negyedévi adatok!)

A részvény és egyéb részesedés formájú külföldi közvetlen tőkebefektetések jövedelmeinek alakulása

A globális közvetlen tőkebefektetések alakulása

A visegrádi országokba és Romániába irányuló közvetlen tőkebefektetés (Éves adatok!)

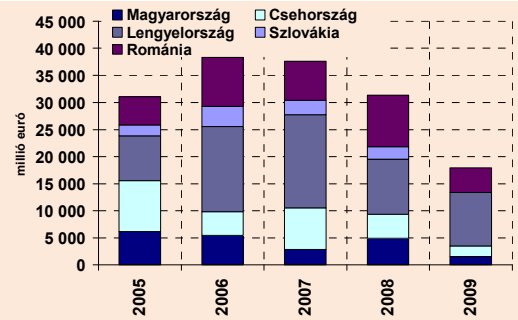
tőkebefektetést várnak a szakértők.

A **visegrádi országokba és Romániába** irányuló beáramlás **2009-ben összességében 43%-kal csökkent** az előző évhez képest. Szlovákiában nettó tőkekivonás történt (-36 millió euró). Magyarországra (1 550 millió euró) 68%-kal, Csehországba (1 935 millió euró) 57%-kal, Romániába 52%-kal (4 556 millió euró), Lengyelországba (9 896 millió euró) pedig 2,3%-kal kevesebb tőke áramlott. **Hazánk pozíciója romlott 2008-hoz képest**, a teljes beáramlás 8,7%-a irányult Magyarországra.

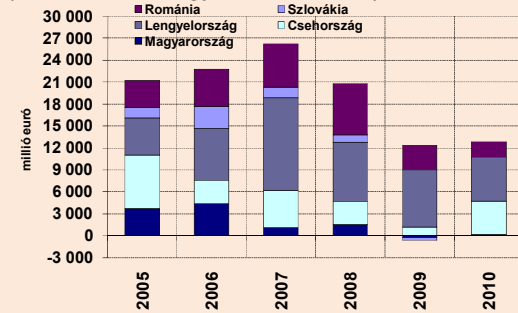
2010 első három negyedében a visegrádi országokba és Romániába irányuló beáramlás **összességében 10%-kal bővült** az előző év azonos időszakához képest. Csehországba (4 615 millió euró) az előző év azonos időszakának több mint háromszorosa áramlott, Szlovákiában a 2009. első három negyedévi nettó kiáramlással ellentétben 224 millió eurós nettó beáramlás történt, míg Romániába (2 070 millió euró) 37%-kal, Lengyelországba (5 770 millió euró) pedig 26%-kal kevesebb külföldi közvetlen tőkebefektetés áramlott. Magyarországra a 2009. első három negyedévi nettó tőkekivonással szemben nettó 121 millió euró áramlott.

2010 egészében a nem adóssággeneráló működőtőke-beáramlás (részvény és egyéb részesedés, újra befektetett jövedelem) – egyedi, nagy értékű negyedik negyedévi tranzakciók nélkül – **a 3 milliárd eurót is megközelíthette**, az (adóssággeneráló) egyéb tőkemozgásoknál ugyanakkor minden eddigienél nagyobb nettó tőkekivonásra kerülhetett sor; így **a teljes magyarországi közvetlen tőkebefektetés akár 1 milliárd euró alatt is maradhatott**. Középtávon évi átlag **4 milliárd euró értékű teljes magyarországi közvetlen tőkebefektetést várunk**, amely összeget nagyban befolyásolhatják az egyedi nagy értékű tranzakciók, mind pozitív, mind negatív irányban.

Henger Péter
Nemzetgazdasági Minisztérium
Gazdaságpolitikai Főosztály

A visegrádi országokba és Romániába irányuló közvetlen tőkebefektetés (Első három negyedévi adatok!)

Adatok forrása: MNB, UNCTAD, nemzeti jegybankok

1055 Budapest, Honvéd utca 13-15.

Tel.: (1) 374-2734

Fax: (1) 374-2812

E-mail: elemzesi@nfgm.gov.hu